

Nr 114.

Av herr **Olson** i Torsby, *angående ändring av villkoren för åtnjutande av statsbidrag till kommunala mellanskolor.*

I skrivelse den 2 juni 1927, nr 262, anmälde riksdagen till Kungl. Maj:t, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av det högre skolväsendet m. m. jämte i ämnet väckta motioner bl. a. beträffande anslag till kommunala mellanskolor beslutat,

att statsbidrag till kommunal mellanskola skall utgå under villkor, att skolan i sina fyra årsklasser har sammanlagt minst 40 lärjungar.

Med anledning av detta riksdagsbeslut har Kungl. Maj:t i kungörelse den 18 juni 1927 förklarats sig vilja framdeles förordna i detta ärende.

Kungl. Maj:ts slutliga kungörelse återfinnes i svensk Författningssamling för år 1928, nr 417.

Kungörelsen skall tillämpas från och med den 1 januari 1929.

För högre folkskolor finnas inga särskilda bestämmelser i fråga om statsanslag. En högre folkskola kan vara fyrklassig och får statsanslag till alla fyra klasserna, även om den inte har mer än en elev i varje klass. Till varje klass utgår då ett grundanslag av 2,400 kronor; alltså $4 \times 2,400$ kronor = 9,600 kronor till hela skolan. Utöver detta grundanslag kommer sedan bidrag till lärarnas löner.

För kommunal mellanskola gäller fr. o. m. 1 januari 1929, att skolan skall i sina fyra årsklasser hava sammanlagt minst 40 elever. Grundanslaget utgör där 2,800 kronor för varje klass, eller $4 \times 2,800$ kronor = 11,200 kronor för hela skolan. Därtill kommer sedan statsanslag till lärarnas löner.

En fyrklassig högre folkskola med 39 elever får fullt statsbidrag, men en kommunal mellanskola, som väl får anses äga en bättre organisationsform än högre folkskolan, får ej ett enda öre i statsanslag, om elevantalet där är 39. Likväl är statsanslaget till kommunal mellanskola endast 15 à 16 procent högre än statsanslaget till motsvarande högre folkskola.

I riket finnas f. n. c:a 90 kommunala mellanskolor. Flera av dessa ligga inom industriområden, alltså orter, som äro mycket beroende av de ekonomiska konjunkturerna. Rekryteringen av de kommunala mellanskolorna blir å sistnämnda orter mycket växlande. För något eller några enstaka år kan lärjungeantalet sjunka och kommunerna riskera att mista statsbidraget till sina kommunala mellanskolor.

Tanken å liknande förhållanden synes hava föresvävat vederbörande vid utformningen av särskilda bestämmelser för statsbidrag till enskilda mellanskolor och högre flickskolor, ty där gäller, att statsbidrag får utgå under villkor att elevantalet under de senaste tre åren varit i *medeltal* minst 40 lärjungar. (Svensk författningssamling 1928 nr 416.)

Förvandlas en kommunal mellanskola automatiskt till en högre folkskola mister skolan examensrätten, vadan dess lärjungar måste taga realskoleexamen å annan ort, någonting som är både dyrbart och olämpligt.

Jag tillåter mig vördsamt hemställa,

att riksdagen ville besluta, att statsbidrag till kommunala mellanskolor skall utgå i likhet med vad som är bestämt för enskilda mellanskolor och högre flickskolor, om elevantalet under de senaste tre åren varit i *medeltal* minst 40 lärjungar.

Vederbörande utskott torde benäget vidtaga de formella ändringar som erfordras.

Stockholm den 19 januari 1929.

Gustaf Olson
i Torsby.